

dr hab. Radosław Skalski, prof. Uczelni
Wydział Architektury Wnętrz
Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie
Warszawa 24.10.2023

Ocena pracy doktorskiej, dorobku artystycznego i dydaktycznego Pani mgr Marty Brennenstuhl-Bludnik, sporządzona w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki, wszczętym przez Radę Wydziału Wnętrz i Scenografii Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu.

Pani Marta Brennenstuhl-Bludnik swoją artystyczną edukację rozpoczęła w Liceum im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku w klasie o profilu artystycznym. Latami 2006-2012 roku odbyła studia na kierunku Architektura i Wzornictwo w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu.

W 2012 roku obroniła w ASP w Poznaniu dyplom magisterski pod kierunkiem profesora Janusza Stankowskiego.

Od momentu ukończenia studiów do 2017 roku doktorantka prowadziła zajęcia z zakresu technik komputerowych w Wydziałowym Laboratorium Komputerowym Architektury Wnętrz i Scenografii. W 2017 roku została zatrudniona na stanowisku asystenta na macierzystym Wydziale, początkowo w wymienionej powyżej pracowni, a od roku 2021 pełniąc obowiązki asystenta w II Pracowni Architektury Wnętrz prof. Weroniki Węclawskiej.

Zgodnie z załączonym do dokumentacji biogramem, Kandydatka nie ubiegała się wcześniej o tytuł doktora.

Dorobek naukowo-twórczy

Przedstawiony do oceny dorobek naukowo-twórczy kandydatki obejmuje głównie działania i prace z lat 2016 –2023. Warto wymienić tu liczne wystawy, w tym również zagraniczne, w których Doktorantka brała udział. Moją szczególną uwagę zwróciły

wystawy Arte Laguna Prize w Wenecji, Big See Awards w Lublanie czy Synteza w Salonikach.

Pani Marta Brennenstuhl-Bludnik podczas pracy nad doktoratem prowadziła również własne badania naukowe poświęcone przede wszystkim dostępności przestrzeni dla osób z autyzmem.

Główną część przedstawionego do oceny dorobku twórczego stanowią jednak zrealizowane przez Autorkę projekty wnętrz.

W przeważającej większości są to wnętrza łagodne w swoim wyrazie, wyważone estetycznie i starannie rozwiązane funkcjonalnie. Długo przyglądałem się realizacjom w portfolio Doktorantki, żeby odróżnić te przedstawione jedynie w formie wizualizacji od tych zilustrowanych zdjęciami realizacji. Często nie byłem w stanie jednoznacznie stwierdzić, które są które. Mam jednak delikatną obawę, że znaczna ich część to jedynie wizualizacje. Pani Brennenstuhl-Bludnik opanowała umiejętność renderingu do perfekcji, co jest oczywiście plusem. Z drugiej jednak strony, jako recenzent chciałbym mieć pewność, na ile udaje się Kandydatce doprowadzić realizacje wnętrz do zakładanego w koncepcjach finału.

Nie zmienia to jednak faktu, że wysoko oceniam takie projekty jak wnętrze domu w Rynarzewie nagrodzone zresztą Big See Award 2023 w Lublanie. Lubię wyciszenie, naturalną powściągliwość materiałów i czystość form w tym projekcie.

Podoba mi się także koncepcja wnętrza domu w zabudowie szeregowej w Płocku. To wnętrze może nie jest aż tak delikatne i bliskie naturze, jak poprzednie, ale cenię jego spójność i przejrzystość. Moją uwagę zwrócił również zupełnie odmienny stylistycznie i starszy od pozostałych projekt wnętrza biura Inter-Agri zlokalizowany w zabytkowym XIX-wiecznym dworze. Estetyka wnętrza wynikająca bezpośrednio z autentyczności tego obiektu wydaje się jeszcze ciekawsza na tle innych, projektowanych we współczesnych obiektach i przez to zdecydowanie mniej charakterystycznych wnętrzach Doktorantki. Mam tu na myśli zwłaszcza chłodne i zbyt neutralne projekty biur. W jednym z zaprezentowanych mieszkań zaobserwowałem z kolei odwrotny problem. Wnętrze przy ul. Liwieckiej wydaje mi się nieco nadmiernie i sztucznie stylizowane.

Mój mniejszy entuzjazm budzą zaprezentowane w portfolio projekty inwestycyjnych mieszkań do wynajęcia. Mało trafne wydają się niektóre zbyt oczywiste lub

nadmiernie zdobne rozwiązania zastosowane w tych projektach, zwłaszcza we wnętrzach nazwanych „Mieszkanie inwestycyjne 1” i „Mieszkanie inwestycyjne 2”.

Jest dla mnie rzeczą oczywistą, że wnętrza mieszkań do wynajęcia stanowią zwykle kompromis pomiędzy ich wyglądem a mocno okrojonym przez inwestora budżetem. Myślę natomiast, że czasem takie budżetowe wyzwanie staje się dla projektanta inspiracją, innym razem zaburza nawet najlepszą koncepcję. W tej drugiej sytuacji lepiej takie projekty pominąć w portfolio. Powyższa uwaga nie zmienia jednak faktu, że dorobek i warsztat projektowy Autorki oceniam zdecydowanie pozytywnie.

Praca doktorska

Promotorem rozprawy doktorskiej p. Marty Brennenstuhl – Bludnik jest prof. dr hab. Janusz Stankowski, pomocniczym promotorem dr Emilia Cieśla-Jarzębowska.

Swoją dysertację zatytułowaną „Przestrzeń dla zagubionych zmysłów. Projektowanie wnętrz dla osób z ASD” Autorka poświęciła w części teoretycznej opisowi historii badań nad autyzmem i charakterystyce samego zjawiska, wskazując w jaki sposób spektrum autyzmu wpływa na zachowania osób nim dotkniętych. W dalszej części swojej pracy charakteryzuje Doktorantka sposób funkcjonowania osób z ASD w społeczeństwie, by w kolejnym rozdziale przejść do omówienia wpływu ASD na poszczególne zmysły. Autorka dość szczegółowo opisuje kwestie związane z nadwrażliwością i podwrażliwością na bodźce w zakresie wszystkich zmysłów, by dojść do podsumowania ważniejszych badań naukowych prowadzonych na polu projektowania przestrzeni dla osób z ASD. Pani Brennenstuhl-Bludnik w swojej pracy zestawia i podsumowuje ich wyniki uzyskując na tej podstawie obszerne wytyczne do projektowania.

W kolejnych rozdziałach omówione zostają kierunki projektowania i rozwiązania stosowane w projektowaniu wnętrz dla osób z ASD, a także przedstawione wybrane przykłady światowej architektury i wnętrz stworzonych z wykorzystaniem wniosków uzyskanych w ramach dotychczasowych badań.

Na podstawie przeprowadzonej i opisanej powyżej kwerendy stworzyła Pani Brennenstuhl-Bludnik część swojej pracy doktorskiej, którą cenię najwyżej tj. wytyczne architektoniczne do projektowania dla osób z ASD. Całość została

opracowana w formie przewodnika do projektowania kompleksowych wnętrz dla osób z ASD.

Z uwagi na charakterystykę autyzmu projektowanie przestrzeni dla osób pozostających w jego spektrum stanowi dla architekta znaczne ograniczenie. Doktorantka, podejmując się tego zadania, sama w pewnym sensie narzuciła sobie bardzo ciasne granice, w których obrębie dane Jej było się poruszać. Jej projekt nie mógł być swobodnym manifestem twórczych aspiracji. W celu łagodzenia nadwrażliwości lub rzadziej podwrażliwości użytkowników na poszczególne bodźce musiał uwzględniać wiele dość restrykcyjnych zasad. Skutkowało to przeważnie znaczącym wyciszeniem palety kolorystycznej i innych środków wyrazu. Zmuszało ponadto Autorkę do stosowania w architekturze symetrii i uniformizacji wielu elementów. Nie mogło też być mowy o nadmiarze kontrastów świetlnych. Szalenie istotna, choć mniej wpływająca na estetykę stała się także konieczność częstego stosowania materiałów dźwiękochłonnych.

Pomimo licznych ograniczeń Pani Brennenstuhl-Bludnik wykreowała wysublimowane estetycznie i poprzez swą łagodność przyjazne w wyrazie wnętrza.

Uważam stworzony przez Kandydatkę zestaw wytycznych do projektowania wnętrz dla osób z ASD poprzedzony bardzo wnikliwą analizą wcześniejszych międzynarodowych publikacji z tej dziedziny za oryginalne osiągnięcie artystyczne i naukowe. Wyróżnia je dodatkowo możliwość szerokiego zastosowanie w praktyce, a tym samym znaczna społeczna użyteczność. Udowodniła to Doktorantka jednoznacznie podsumowując wyniki swoich badań i poszukiwań w formie opracowanego

przewodnika. Obejmuje on szczegółowe, ilustrowane przez Autorkę wytyczne do projektowania wnętrz dla osób z ASD. Oryginalności dzieła nie ujmuje w żaden sposób fakt, że Doktorantka odwołuje się do wcześniejszych przykładów takich wnętrz i się nimi często inspirowała.

Na podstawie przedstawionych do recenzji materiałów dochodzę do przekonania, że Doktorantka wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną w zagadnieniach związanych z dyscypliną sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki.

Stwierdzam, że praca spełnia warunki wymienione w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku o stopniach i tytułach w zakresie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki, przedkładając niniejszym Uczelnianej Radzie do Spraw Nauki Uniwersytetu

Artystycznego w Poznaniu wniosek o nadanie Pani Marcie Brennenstuhl-Bludnik stopnia doktora sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki.

Radosław Skalski

dr hab. Radosław Skalski, prof. ASP

Wydział Architektury Wnętrz

Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie